

Sagen sattes til Forhandling.

Formanden: Under Forhandlingen om dette Lovforslag vil det være naturligt, at ogsaa de to følgende paa Dagsordenen opførte Lovforslag inddrages.

Brorsen: Tid kan Interessen være ringe nok for de Lovforslag, vi behandler her inde paa Rigsdagen, men jeg er dog sikker paa, at den politisk interesserede Del af vort Folk vil være lutter Øre, naar Jordspørgsmaalet og de Lovforslag, der staar i Forbindelse dermed, i Dag og i Fremtiden behandles paa Rigsdagen.

Jordspørgsmaalet er jo et meget stort og indgribende Spørgsmaal, og vi kan antagelig alle være enige om, at det løses ikke ved et Trylleslag, men at et godt Resultat kun kan naas gennem et maalbevidst Arbejde. Det er ikke alene i Danmark, at dette Spørgsmaal er brændende og paa Dagsordenen. Ser man sig om i Europa, viser det sig, at dette Spørgsmaal nu særlig kommer frem i de store Lande. Sammenligner vi os paa dette Omraade med de store Nationer, tror jeg, vi kun har Grund til at glæde os over, at der her i Landet er Mulighed for, at Jordspørgsmaalet kan løses lempeligt, medens man derimod i adskillige af de store Lande sikkert kommer til at gaa stærkere til Værks. Her i Danmark har man nemlig allerede langt tilbage i Tiden forstaaet at mildne de sociale Modsætninger ogsaa paa dette Omraade, og det har været en Lykke for os, at vi gennem Tiderne i de Tusinder af selvstændige Gaardmands- og Husmandsbrug har haft en Mellemklasse paa Landet, som kunde leve en fri og selvstændig Tilværelse. Allerede langt tilbage i Tiden har netop det Parti, jeg staar som Ordfører for, interesseret sig i allerhøjeste Grad for dette Spørgsmaal; jeg behøver her kun at henvise til de forskellige Reformers, vi gennem Lovgivningen har faaet gennemført i de Aar, der er gaaet. Fra Slutningen af 90erne og videre gennem en Række af Aar fik vi gennemført adskillige Landboreformer, der tilsigtede med Staten som Mellemand at sætte Folk, der kun havde smaa Kapitaler — det var særlig Landarbejdere, man her tog Sigte paa —, i Stand til at komme i Besiddelse af smaa selvstændige Brug. I første Linie er dette et socialt Spørgsmaal, idet man nemlig ved saadanne Reformers søger at hindre, at de jordløses Tal paa Landet bliver alt for stort, og ogsaa i nogen Grad søger at hindre den store Tilstrømning fra Land

til By. Der kan være enkelte uheldige Sider ved den Lovgivning, vi hidindtil paa det Omraade har været inde paa, og her maa vi naturligvis lade Tiden være vor store Læremester, saaledes at vi søger at rette paa saadanne Forhold, der har vist sig mindre heldige. Venstre er Tilhænger af en Nyorientering paa dette Omraade uden i alt for høj Grad at ville bryde med Kontinuiteten.

Der er for Tiden de største Vanskeligheder ved Oprettelsen af mindre, selvstændige Landbrug. Jorden er jo i disse abnorme Tider blevet meget dyr, men det lægger jeg dog ikke saa megen Vægt paa, thi der er for mig ingen Tvivl om — hvad man vil faa Indtryk af ved at kaste et Blik ud i Fremtiden —, at Jordpriserne inden ret mange Aar atter vil dale. Dette hænger sammen med mange forskellige Forhold: Produktpriserne vil falde, Arbejdslønnen vil stige, Skatterne vil ogsaa gaa i Vejret, og alt dette tilsammen vil uden Tvivl medføre, at Jordpriserne vil gaa ned i de kommende Aar. Dernæst er Besætning og Inventar til saadanne Brug meget kostbart i Øjeblikket, men ogsaa her vil der blive bedre Vilkaar, naar vi kommer nogle Aar frem i Tiden. Hvad der derimod efter min Mening er det værste, fordi der paa dette Omraade ikke er ret stor Sandsynlighed for, at vi vil komme ned med Priserne, er den Omstændighed, at det er saa uhyre dyrt at opføre Bygninger. Efter min Mening er Byggeproblemet — hvis jeg maa have Lov at gøre en Bemærkning i Parentes — egentlig et af de allerstørste og allervanskeligste Problemer, vi nu staar overfor. Vi har her paa Rigsdagen været med til at gennemføre en hel Del Love, der tilsigter, at Staten paa forskellig Maade skal bringe Hjælp til, at Bygearbejdet kan fortsættes, men det forekommer mig, at man her er ved at komme ind i et Spor, der vil gøre det mere og mere vanskeligt for ikke at sige umuligt for private i Fremtiden at bygge. Jeg synes, det er særlig betegnende i en Tid som denne, hvor man fra Statens og Kommunernes Side har gjort sig de største Anstrengelser for, at Byggeriet kan vedblive, at man netop i disse Dage ser, at 5 000 Bygningshaandværkere her i Byen har nægtet at arbejde, og at der er udbrudt Konflikt til Trods for, at de har gode, ja, glimrende Arbejdsvilkaar. Jeg ønsker, at det skal siges her, og jeg henviser her samtidig til en Artikel, der stod i Regeringsbladet „Politiken“ i Gaar,